

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2021-01-21
Diarienummer 8173/20

Handläggare
Peter Norling/Trafikkontoret/GBGStad, Tommy
Ståhl/Trafikkontoret/GBGStad
Telefon:
E-post: tommy.stahl@trafikkontoret.goteborg.se

Förslag om avgifter för färdtjänstresor och månadskort år 2022

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden upphäver sitt beslut från 2020-12-17 § 482.
2. Trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fastställa egenavgifter för färdtjänst år 2022 i enlighet med bilaga 1 till trafikkontorets tjänsteutlåtande.
3. Trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fastställa avgifter avseende månadskort för färdtjänst år 2022 i enlighet med bilaga 1 till trafikkontorets tjänsteutlåtande.
4. Trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fastställa principer för framtida avgiftsjusteringar i enlighet med bilaga 2 till trafikkontorets tjänsteutlåtande
5. Trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att delegera till trafiknämnden att årligen, med start avseende avgifter för 2023, fatta beslut om avgifter i enlighet med fastställda principer.
6. Trafiknämnden justerar ärendet omedelbart.

Sammanfattning

Trafiknämnden fattade beslut i detta ärende 2020-12-17, § 482. Efter att synpunkter inkommit från stadsledningskontoret om risk för missförstånd i informationen om zoner och prissättning av månadskorten, har tjänsteutlåtande och bilagor uppdaterats. Inga förändringar har gjorts avseende föreslagna belopp.

Avgiftsnivån för färdtjänst utgår från förändringarna i ett taxiindex. Basbeloppet vid beräkningen är 45 kr och basmånad för indexberäkningen är oktober 2015. Som jämförelsemånad har indextalet för juli månad 2020 använts. Förändringen i taxiindex mellan oktober 2015 och juli 2020 är 15 %. Med avrundning till hel krona motsvarar det en höjning av egenavgiften från 2021 års nivå på 51 kr till 52 kr för år 2022, vilket innebär en höjning med 1 kr eller knappt 2 %.

Västtrafik har i november 2020 bytt zonsystem, från över 70 zoner till 3 zoner. Förändringen har medfört nya avgifter samt nya typer av periodkort. Avgiftsmodellen gällande månadskort för färdtjänst har historiskt haft en följsamhet gentemot Västtrafiks motsvarande periodkort. Denna modell har tillämpats genom att kommunfullmäktige tar ett rambeslut om avgiften för månadskort, där sedan trafiknämnden har fastställt avgifterna kort efter att Västtrafik fastställt sina avgifter för periodkort.

Trafikkontoret ser det inte längre som möjligt att följa Västtrafiks periodkort eftersom färdtjänstområdets uppdelning ser annorlunda ut jämfört med Västtrafiks nya zoner. För år 2022 föreslås att zonerna för månadskorten för resor utanför Göteborg anpassas till de

zoner som redan tillämpas för priser på enkelresor inom färdtjänstområdet till andra kommuner. I samband med denna förändring föreslås att priserna för korten knyts till ett baspris, som utgörs av priset för en enkelresa med färdtjänst för vuxen inom Göteborg.

I bilaga 1 sammanställs trafikkontorets förslag till avgifter för färdtjänst.

I bilaga 2 framgår dels principerna för hur olika avgifter för färdtjänst relateras till varandra, dels hur den avgift som används som bas för vidare beräkning ska tas fram.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Avgiften för enkelresor med färdtjänst beräknas, efter beslut från trafiknämnden, utifrån från ett taxiindex vilket medför att intäkter ökar i samma takt som trafikkostnaderna. Syftet med denna modell har varit att avgiftsfinansieringsgraden år för år ska ligga kvar vid cirka 20 %. För år 2020 kommer det att bli en avvikelse från den nivån, då avgiftsfinansieringsgraden beräknas att endast uppgå till 14 %. Detta är en effekt av corona-pandemin. Med sikte på 2022 räknar trafikkontoret just nu med att kostnads- och finansieringssituationen kan normaliseras igen.

I förslaget gällande avgifter för år 2022 knyts prisnivåerna för månadskort för färdtjänst till det fastställda priset för en enkelresa inom Göteborg. Därmed får även månadskorten samma följsamhet gentemot taxiindex.

Bedömning ur ekologisk dimension

Trafikkontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Det är fler kvinnor än män som har färdtjänstutstånd även om könsfördelningen är jämnare i åldersgruppen 20 – 64 år. Det är inom den åldersgruppen som flest resor per person med färdtjänstutstånd görs, och där den stora andelen av månadskortsinnehavare finns. Män gör fler resor per person med färdtjänstutstånd än kvinnor gör. Barn som har färdtjänst och är under sju år påverkas inte av förslaget då dessa reser avgiftsfritt med färdtjänst.

Förslaget till avgifter för 2022 ligger inom de ramar för taxa som Göteborgsregionens kommunalförbund rekommenderar sina medlemskommuner.

Bilagor

1. Förslag till avgifter för färdtjänst 2022
2. Principer för årlig omräkning av avgifter för färdtjänst

Ärendet

Trafiknämnden lämnar förslag till kommunfullmäktige om avgifter för enkelresor med färdtjänst samt de månadskort som finns att tillgå för färdtjänst. Avgifter för enkelresor och månadskort med färdtjänst fastställs slutligt av kommunfullmäktige. Trafiknämnden lämnar också förslag till kommunfullmäktige om vilka principer som ska gälla vid framtida omräkning av dessa avgifter. Samtidigt föreslås kommunfullmäktige att delegera till trafiknämnden att fatta beslut om dessa avgifter med start avseende avgifter för 2023.

Färdtjänstutskottet har haft beredning av ärendet vid utskottets sammanträde 2020-12-08.

Trafiknämnden fattade beslut i detta ärende 2020-12-17. Efter att synpunkter inkommit från stadsledningskontoret om risk för missförstånd i informationen om zoner och prissättning av månadskorten, har tjänsteutlåtande och bilagor uppdaterats. Inga förändringar har gjorts avseende föreslagna belopp.

Beskrivning av ärendet

I Göteborgs stad betalar resenären egenavgift för färdtjänst utifrån en så kallad enhetstaxa. Detta innebär att en resa kostar lika mycket oavsett vart en person reser inom ett visst geografiskt område, i Göteborgs fall indelat utifrån kommuner. Avgiften ökar när en person reser över en kommungräns inom färdtjänstområdet.

Vid trafiknämndens möte 2019-12-12 § 479 togs ett inriktningsbeslut avseende en ny taxestruktur för färdtjänst, och trafikkontoret fick i uppdrag att ta fram förslag på ny modell för avgifter. Nytt förslag på modell kan förändra förutsättningarna, men det är ännu oklart huruvida ny modell kommer att beslutas, samt när en sådan modell kan träda ikraft. Utgångspunkten är därmed att nuvarande modell gällande enhetstaxa kvarstår tills annat är beslutat.

Hittillsvarande princip för årlig omräkning av avgifter för färdtjänst

Avgiftsnivån för färdtjänst utgår från förändringarna i ett taxiindex. Detta index beräknas kvartalsvis av Statistiska Centralbyrån, SCB. Att avgift utgår från taxiindex innebär att intäkter ökar i samma takt som trafikknaster, vilket syftar till att upprätthålla en avgiftsfinansieringsgrad som ligger kring 20 %. Modellen innebär även att avgiften höjs årligen i små steg istället för stora höjningar med ojämna mellanrum. Detta är en ordning som brukare uttalat sig positiva till.

Basavgiften vid beräkning av avgiftsförändring är 45 kr och basmånad för indexberäkningen är oktober 2015. Indexvärdet för basmånaden jämförs med taxiindex för juli månad innevarande år, det vill säga juli 2020. Juli månad har valts för att tidsmässigt hamna rätt i förhållande till stadens budgetprocess.

Avgifter inom Göteborg

Förändringar i taxiindex mellan oktober 2015 och juli 2020 är 15 %. Indexvärdet är 100,4 respektive 115,4. När basbeloppet 45 kr räknas upp med 15 % erhålls beloppet 51,74 kr. Förvaltningen föreslår att det omräknade beloppet alltid avrundas till hel krona, i detta fall till 52 kr. För 2022 innebär det att avgifter för färdtjänstresa inom Göteborg ökar med 1 krona i jämförelse med 2021 års avgift på 51 kronor.

Förslaget på 52 kronor är egenavgiften för vuxen. När det gäller ungdom (7 – 19 år) är egenavgiften 75 % av egenavgiften för vuxen. Detta innebär utifrån förslaget 39 kronor, en höjning med en krona från 2021 års nivå på 38 kronor.

Avgifter för resor till andra kommuner inom färdtjänstområdet

För resa till en kranskommun är taxan två gånger en enkelresa inom Göteborg. Detta innebär 104 kronor för vuxen och 78 kronor för ungdom. För resor till Alingsås, Lilla Edet och Stenungsund är avgiften fyra gånger taxan för Göteborg, vilket innebär 204 kr för vuxen och 156 kronor för ungdom. För resor till Tjörn är taxan fem gånger enkelresa i Göteborg, vilket innebär 260 kronor för vuxen och 195 kronor för ungdom.

Avgift för resa i annan kommun

För färdtjänstresenärer är det möjligt att göra resor inom eller mellan kommuner utanför färdtjänstområdet, detta kallas resa i annan kommun. För sådana resor betalar vuxen och ungdom samma egenavgift. Egenavgiften är två gånger vuxentaxan för enkelresa inom Göteborg, vilket för år 2022 innebär 104 kronor för såväl vuxen som ungdom.

Avgifter månadskort

Personer som har färdtjänstillstånd i Göteborg kan köpa månadskort för färdtjänstresor inom Göteborg. Månadskorten Göteborg samt Göteborg ungdom är möjliga att köpa för alla som är beviljade färdtjänst. Månadskort för ungdom kan köpas fram till månaden innan man fyller 26 år. En person som arbetar eller studerar utanför Göteborg kan köpa månadskort som gäller för arbets- och studieresor utanför kommungränsen, om resenären i sitt tillstånd är beviljad att göra denna typ av resor.

Avgifterna för färdtjänstens månadskort har en längre tid följt Västtrafiks priser för motsvarande kort. Det är inte längre möjligt sedan Västtrafik i november har förändrat sina zonindelningar. I tabellen nedan föreslår trafikkontoret istället en områdesindelning av månadskorten för färdtjänst som följer hur avgifterna för enkelresor delas in.

Den nya zonindelning som föreslås innebär ingen förändring för kortet som endast gäller inom Göteborg.

Kortet som nedan kallas ”Göteborgs kranskommuner” ersätter kortet som för närvarande kallas Göteborg+. Zonen för detta kort omfattar från 2022 samtliga kommuner som har en gräns till Göteborg. De som tillkommit nu är Ale Norra, Härryda Öst, Kungsbacka, Kungälv och Lerum.

Ett nytt kort är det som benämns ”Alingsås, Lilla Edet, Stenungsund”. För dessa kommuner behöver man hittills köpa kortet Regionen runt.

Inom Göteborgs färdtjänstområde återstår endast Tjörn. Vid arbets- och studieresor till Tjörn krävs att man köper kortet Regionen runt. I enstaka fall och under begränsad tid kan arbets- och studieresor till annan kommun inom regionen än de nu nämnda beviljas. I de fallen är det förstås kortet Regionen runt som ska användas.

Det är relativt få resenärer som gör arbetsresor utanför Göteborg, endast några tiotal. Inom Göteborg är det däremot 200 – 300. De resenärer som berörs av zonförändringen som föreslås kommer att gynnas av den.

För att tydliggöra prissättningen av månadskorten föreslår trafikkontoret att enkelreseavgiften för vuxen inom Göteborg utgör bas för vidare beräkning. För kortet avseende Göteborg föreslår kontoret därmed att de 52 kr som utgör bas ska multipliceras med 16 för att få fram månadskortsavgiften. Detta ska därmed tolkas som att den som gör 16 eller fler enkelresor med färdtjänst under en månad ekonomiskt tjänar på att köpa ett månadskort. Som framgår av tabellen så föreslår kontoret att motsvarande multiplikator för övriga kort ska vara 12 resor, 8 resor och 7 resor. Kortet som nedan benämns Regionen runt utgår från enkelreseavgiften för resa till Tjörn, som i sin tur är beräknad som 5 gånger 52 kr.

Resor till eller inom område	Enkelreseavgift vuxen 2022	Antal resor	Avgift månadskort 2022
Göteborg	52 kr	16	832 kr
Göteborgs kranskommuner	104 kr	12	1 248 kr
Alingsås, Lilla Edet, Stenungsund	208 kr	8	1 664 kr
Regionen runt	260 kr	7	1 820 kr

I bilaga 1 framgår de fullständiga förslagen till nya avgifter. I bilaga 2 framgår dessutom dels principerna för hur olika avgifter för färdtjänst relateras till varandra, dels hur den avgift som används som bas för vidare beräkning ska tas fram.

Förändrad princip för fastställande av avgifter för färdtjänst

Trafiknämnden föreslår att kommunfullmäktige ska delegera till trafiknämnden att fatta beslut om avgifter för färdtjänst med start avseende avgifter för 2023, utifrån tydliga principer knutna till ett index som löpande fastställs av Statistiska Centralbyrån, SCB.

Syftet med förslaget är att överlåta till kommunfullmäktige att fastställa vilken beräkningsprincip som ska användas och därefter avlasta fullmäktige från att årligen fatta beslut enligt den fastlagda principen. Genom förändringen kan också beslut om nya avgifter tidsmässigt fattas i närmare anslutning till det nya året. Med nuvarande ordning behöver ärendet förberedas i förvaltningen med start cirka 18 månader innan avgiften ska börja gälla. Med förslaget kan detta kortas till cirka 6 månader.

Trafiknämnden föreslår att kommunfullmäktige knyter färdtjänstavgifterna till SCB:s taxi-index. SCB tar på uppdrag av Svenska Taxiförbundet fram taxi-index för anropsstyrd trafik. Syftet med det är att mäta ändringar i kostnader för taxiverksamhet. Taxi-index för anropsstyrd trafik används i Göteborg för justering av trafikkostnaderna i de trafikavtal som trafikkontoret upphandlar för färdtjänstresor och andra serviceresor. Om Göteborgs Stad kontinuerligt också beräknar färdtjänstavgifter utifrån taxi-index ges förutsättningar för att avgiftsfinansieringsgraden i verksamheten upprätthålls i förhållande till kostnaderna för resorna. Modellen innebär även att avgiften höjs årligen i små steg istället för stora höjningar med ojämna mellanrum. Detta är en ordning som brukare uttalat sig positiva till.

Av bilaga 2 framgår vilka principer som ska gälla för omräkning av avgifter för färdtjänst från och med 2023 samt hur olika avgifter relateras till varandra. Syftet är att i den stora mängden av olika avgifter uppnå tydlighet och transparens, där samtliga avgifter beräknas utifrån enkelreseavgiften för vuxen inom Göteborg.

Förvaltningens bedömning

En kontinuerlig höjning av egenavgifter med utgångspunkt i ett taxi-index ger förutsättningar för att avgiftsfinansieringsgraden hålls oförändrad i förhållande till kostnaderna för resor. En ökning från 2021 till 2022 med 1 krona bedöms som en rimlig höjning i linje med den kostnadsbild som serviceresor ser just nu.

Trafikkontoret ser positivt på att kommunfullmäktige skulle fastställa en princip och att delegera det årliga beslutet om ny färdtjänsttaxa till trafiknämnden. Det skulle minska administration av ärendet då det bara behövs ett beslut i trafiknämnden och inte som i dagsläget då det behöver upp för beslut två gånger i trafiknämnden och en gång i kommunfullmäktige. Då ärendet kan avgöras närmare tidpunkten för taxejusteringen går det att ange de tänkta nivåerna från början.

Västtrafiks förändring av sin zonindelning gör det rimligt att söka en annorlunda indelning av zonerna månadskort för färdtjänstresor. Trafikkontoret tycker att det är logiskt att dessa zoner följer den indelning som gäller för enkelresepriserna.

Peter Norling

Kristina Lindfors

Avdelningschef

Trafikdirektör

Bilaga 1 – Förslag till avgifter för färdtjänst 2022

Sammanställning egenavgifter färdtjänst

Nedan följer en sammanställning av egenavgifter för vuxen och ungdom. Med ungdom avses person i ålder 7–19 år. Barn under 7 år reser utan kostnad.

När det gäller medresenär betalar vuxen medresenär motsvarande egenavgift som för vuxen färdtjänstresenär. Ungdomar reser med som medresenär utan kostnad.

Avgifterna ska gälla från 1 januari 2022.

	<i>Egenavgift vuxen 2022</i>	<i>Egenavgift vuxen 2021</i>	<i>Egenavgift ungdom 2022</i>	<i>Egenavgift ungdom 2021</i>
<i>Resa inom en kommun i färdtjänstområdet</i>	52 kr	51 kr	39 kr	38 kr
<i>Resa från Göteborg till en kranskommun</i>	104 kr	102 kr	78 kr	76 kr
<i>Resa från Göteborg till Alingsås, Lilla Edet, Stenungsund</i>	208 kr	204 kr	156 kr	152 kr
<i>Resa från Göteborg till Tjörn</i>	260 kr	255 kr	195 kr	190 kr
<i>Resa i annan kommun utanför färdtjänstområdet</i>	104 kr	102 kr	104 kr	102 kr

Sammanställning avgifter månadskort för färdtjänst

I nedanstående tabell framgår förslag till avgifter avseende månadskort för färdtjänst.

Avgifterna ska gälla från 1 januari 2022.

<i>Månadskort för</i>	<i>Avgift vuxen år 2022</i>	<i>Avgift vuxen år 2021</i>	<i>Avgift ungdom år 2022</i>	<i>Avgift ungdom år 2021</i>
<i>1 – Göteborg</i>	832 kr	805 kr	624 kr	605 kr
<i>2 – Resa från Göteborg till en kranskommun</i>	1 248 kr	*	936 kr	*
<i>3 – Resa från Göteborg till Alingsås, Lilla Edet, Stenungsund</i>	1 664 kr	*	1 248 kr	*
<i>4 – Resa från Göteborg till andra delar av Regionen</i>	1 820 kr	1 890 kr	1 365 kr	1 420 kr
<i>5 – Utökning Skolkort Göteborg</i>	-	-	624 kr	580 kr

* Förändring av zonindelning för korten omöjliggör jämförelse mellan åren.

Bilaga 2 – Principer för årlig omräkning av avgifter för färdtjänst från och med 2023

Nedan anges dels principerna för hur olika avgifter för färdtjänst relateras till varandra, dels hur den avgift som används som bas för vidare beräkning ska tas fram.

A – Hur de olika avgifterna för färdtjänst relaterar till varandra

1. Avgiften för vuxen färdtjänstresenär inom Göteborg beräknas årligen utifrån förändringar i taxi-index enligt B, nedan.
2. Avgiften för ungdomar 7 – 19 år är 75 % av avgiften för vuxen.
3. Barn under 7 år reser utan kostnad.
4. Resa till en kranskommun i färdtjänstområdet kostar två gånger avgiften inom Göteborg. Göteborgs kranskommuner är Kungsbacka, Mölndal, Härryda, Partille, Lerum, Ale, Kungälv och Öckerö.
5. Resa från Göteborg till kommunerna Alingsås, Lilla Edet, Stenungsund kostar fyra gånger avgiften inom Göteborg.
6. Resa från Göteborg till Tjörn kostar fem gånger avgiften inom Göteborg.
7. Resa i annan kommun utanför färdtjänstområdet kostar två gånger avgiften inom Göteborg. I detta fall görs ingen reducering av avgiften för ungdomar eller barn under 7 år.
8. Pris på månadskort 1 inom Göteborg beräknas som enkelreseavgiften i området multiplicerat med 16 resor. Kort 2 till kranskommuner multipliceras på samma sätt med 12 resor. Kort 3 till Alingsås, Lilla Edet och Stenungsund multipliceras med 8 resor. För kort 4, som gäller för hela regionen, multipliceras enkelreseavgiften till Tjörn med 7 resor.
9. Terminskortet för utökning av ungdomars skolkort har samma pris som månadskort för vuxen inom Göteborg.

B - Principer för årlig omräkning av avgifter för färdtjänst från och med 2023

1. Avgiften för vuxen färdtjänstresenär fastställs till 52 kr vid resa inom Göteborg 2022. Detta belopp fastställs som basavgift och knyts till indextalet i taxi-index för april 2021. Det indextalet utgör därmed basindextalet.
2. Vid beräkning av avgiften för 2023 och varje år därefter ska indextalet för april 2021 jämföras med det senaste indextalet för april. Basavgiften ska räknas om i samma grad som förändringen av indextalet. Vid beräkning av avgiften för 2023 är det alltså indextalet för april 2022 som utgör jämförelsetal.
3. Avgiften som ska gälla för det kommande året avrundas till närmaste hel krona.
4. Beräkningen av avgift för ungdom ska utgå från den avrundade siffran för vuxen och därefter i sin tur avrundas till närmaste hel krona.